

Rådgivningstjenesten i Norsk Fosterhjemsforening skal dekke medlemmenes behov for å drøfte og snakke med en fagperson om situasjoner og problemstillinger som oppleves som vanskelige. På rådgivningstelefonen kan man ringe inn og være anonym, men de fleste velger å presentere seg.

På denne siden presenteres noen av spørsmålene som kommer inn til rådgivningstjenesten i Norsk Fosterhjemsforening.

Norsk Fosterhjemsforenings rådgivningstelefon har åpent på torsdager mellom klokken 09.00 og 15.00.

Ring våre fagkonsulenter på telefon
23 31 54 00

Dersom det er mye bakgrunnsinformasjon for spørsmålet du vil ringe inn, så kan du på forhånd sende dette i en e-post til rådgiverteamet.

fagkonsulent@
fosterhjemsforening.no

Samarbeid med foreldre

Et forsømt område innenfor fosterhjemsarbeid er samarbeid mellom foreldre og fosterforeldre. Det er grunn til å tro at mange fosterbarn ville nyte godt av slike samarbeidende relasjoner.

Fosterforeldres oppgave er å ivareta fosterbarnet på vegne av samfunnet og barnets foreldre. For at dette foreldreskapet skal fungere på en god måte, er partene avhengig av et samarbeid som fungerer. Hvis en av disse partene ikke ønsker å samarbeide eller til og med motsetter seg et samarbeid, blir det vanskeligere å lage en støttende og solid konstruksjon rundt barnet. Samarbeidsproblemer, enten med barnevernstjenesten eller med barnets foreldre, er en av grunnene til at det er krevende å være fosterforeldre.

Vi har tidligere i denne spalten skrevet om samarbeid mellom fosterforeldre og barnevernstjenesten. Det er denne relasjonen som er den mest sentrale for at fosterhjemsplasseringen skal fungere på en god måte. Det er likevel slik at samarbeidet mellom foreldre og fosterforeldre også har stor betydning. Det kan være en berikelse eller det kan være belastende. Vi skal i denne artikkelen skrive om hvor «skoen kan trykke» i slike relasjoner.

Første henvendelse:

Vi er nylig blitt fosterforeldre til en gutt på seks år. Vi har blitt forespeilet at det kan bli en langvarig plassering siden foreldrene har rusproblemer.

De er imidlertid innstilt på å søke behandling nå som de ikke har ansvar for gutten, og selv om de har hatt noen mislykkede behandlingsforsøk tidligere, så vet man aldri hva som skjer. Vi var i utgangspunktet interessert i et samarbeid med dem, spesielt siden de skal ha samvær en gang i måneden og fordi gutten kanskje skal tilbakeføres, men det

virker ikke som om barnevernet legger opp til dette. Foreldrene derimot, virker opptatt av å gjøre alt de kan for å få til et samarbeid. Kan vi kjøre vårt eget løp og søke kontakt med foreldrene?

Svar:

Det er fint å høre at dere i utgangspunktet ønsker å samarbeide med guttens foreldre. Det er ikke alltid det er «liv laga» for et slikt samarbeid, men vi tror faktisk at det heller er det motsatte som er det største problemet. Nemlig at det ikke blir gjort gode nok forsøkt fra fosterforeldres eller barnevernets side på et slikt samarbeid. Vårt inntrykk er at det er mange som har en holdning om at det er vanskelig å samarbeid med foreldre, derfor blir det ikke forsøkt eller bare gjort halvhjertede forsøk på å samarbeide.

Det kan være mange grunner til at fosterforeldre er negative til samarbeid. Det er ikke til å stikke under en stol at det kan være svært krevende for fosterforeldre å klare å få til et samarbeid med fosterbarnets foreldre. Det kan også være krevende for foreldre å skape en samarbeidsrelasjon med fosterhjemmet. Vår erfaring er at mange foreldre føler skam og skyld i møte med «de vellykkede» fosterforeldre. Dette kan gi seg utslag i en væremåte som ikke er heldig i forhold til samarbeid. Kanskje må våre forventninger til hverandre justeres? Det vil i alle tilfelle fordre raushet både fra foreldre og fosterforeldre for å få til et samarbeid.

Vi mener det er viktig å sette barnet i fokus når foreldre og foster-

foreldre skal samarbeide. Med et slikt fokus vil de voksne lettere sette egne behov til side, noe som vil være et godt grunnlag for å lykkes. Dersom barnet settes i fokus, vil man også unngå å sende barnet til samvær med foreldre dersom dette ikke er bra for barnet. Det kan hende det har skjedd noe under samvær som gjør at barnet ikke vil dra dit. Det kan også hende at barnet ikke vil dit av andre grunner, for eksempel at det heller vil være sammen med venner. Dersom man er i en ærlig dialog med foreldre, vil man lettere komme til bunns i fosterbarnets ønsker, valg og atferd knyttet til kontakt med sin biologiske familie.

Så til det egentlige spørsmålet ditt; om dere kan gå utenom barnevernstjenesten når dere skal søke en samarbeidende form med barnets foreldre. Siden det er barnevernstjenesten som har ansvar for samvørsordningen, er

det fornuftig å ta med barnevernet på lag når man ønsker et samarbeid med foreldre. Det kan jo også hende at det er en spesiell grunn til at barnevernet mener at det ikke er fornuftig med et slikt samarbeid. Dere bør derfor spørre saksbehandler om dette dere synes å ane, nemlig at de ikke er så positive til samarbeidet dere ønsker å legge opp til.

Det er likevel ikke slik at alt må gå gjennom barnevernet, men det er fornuftig å informere barnevernet om hva dere ønsker å gjøre og hvorfor dere anser dette som det viktigste for barnet. Når dere gjør det, vil det dessuten fordre at dere tenker ut i fra barnets behov. Det bør alle parter i samarbeidet gjøre.

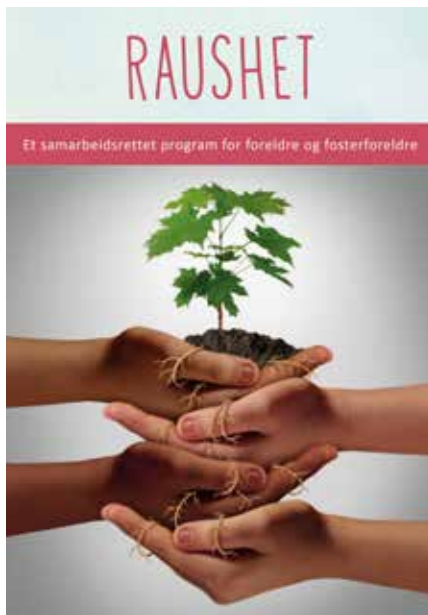
Andre henvendelse:

Vi har vært fosterforeldre i mange år til forskjellige fosterbarn, og i disse

årene har vi opplevd å klare å samarbeide med foreldre i varierende grad. Foreldrene til det fosterbarnet vi nå har, opplever vi som håpløst å samarbeide med. Vi opplever at fostersonnen vår er sliten etter å ha vært på besøk i foreldrehjemmet. Vi har fortalt foreldrene at det blir vanskelig for oss når vi skal få gutten til å fungere de påfølgende dagene, men likevel så ender det alltid opp med at vi får et slitent barn tilbake. Samtidig virker det som om gutten vil besøke foreldrene. Vi opplever at de kjøper han med lite grensesetting og ved å la han få det som han vil når han er på besøk. Vi er usikre på hva som er best for ham.

Svar:

Det er ikke alltid det er bra med samvær for barnet, og det er ikke alltid det er mulig å få til et godt samarbeid med foreldre. Dersom det virker som

om det går ut over barnet på en eller annen måte, bør dere ta det opp med barnevernstjenesten. På den måten kan saksbehandler ta det videre med foreldrene slik at de kan prøve å påvirke til samarbeid fra foreldrenes side. Dette kan imidlertid være en vanskelig oppgave som krever mer enn noen korte samtaler.

Det er utviklet et program i regi av Norsk Fosterhjemsforening som kalles Raushet. Det er et program som skal fremme samarbeid mellom foreldre og fosterforeldre, til beste for barnet. Det er et program som også bidrar til at foreldre kan få hjelp når det er bestemt at deres barn skal flytte i fosterhjem, eller når dette har funnet sted. Dette foregår ved at likemenn - det vil si personer som har vært gjennom det samme med fosterhjems plassering av sitt barn - besøker foreldre og samtaler med dem om vanskelige forhold når barnet må flytte i fosterhjem. Samarbeid med fosterhjemmet er et viktig tema i disse samtaler. Etter en tid med slike oppklarende og oppbyggende samtaler med foreldre, inviteres foreldre og fosterforeldre på et felles kurs med fokus på samarbeid dem i mellom. Både i samtaler med foreldre og på det felles kurset, er barnets beste i fokus.

Samtidig vet vi jo at for at man skal klare å ta seg av barnet på en god måte gjennom samarbeid, må voksne få hjelp til å takle sine egne problemer. Dette er det få foreldre som har fått etter omsorgsovertakelse da dette ikke blir prioritert av barnevernstjenesten som i utgangspunktet har alt for mange lovpålagte oppgaver som skal utføres. Vi vil anbefale dere å ta kontakt med barnevernstjenesten i deres kommune og spørre om de har noen slike tiltak som skal fremme samarbeid mellom dere og foreldrene til deres fosterbarn. Det er svært positivt at dere vil prøve å finne gode løsninger selv om det er vanskelig å få foreldrene til å spille på lag med dere. Det virker som dere tar utgangspunkt i barnet når dere gjør dette. Det er et riktig fokus å ha.

Avsluttende kommentarer

Det er mye upløyd mark innenfor samarbeid mellom foreldre og fosterforeldre, og det er mange fosterbarn som lider under manglende kontakt og samarbeid mellom voksne som er viktige for dem. Det samme skjer når skilsmissebarn opplever at deres foreldre er i kamp mot hverandre og derfor ikke klarer å forholde seg til hverandre på en god måte.

Det er på tide at det gjøres noe med dette alvorlige problemet. Når det gjelder skilte foreldre, virker det som om det har blitt fokus på problemet de siste årene. Det har derfor blitt gjennomført flere forskningsprosjekter rundt temaet konflikter mellom foreldre etter skilsmisse. Når det gjelder konflikter og manglende samarbeid mellom foreldre og fosterforeldre, er det ikke mye som er gjort. Norsk Fosterhjemsforening ønsker derfor å løfte fram det prosjektet som er gjort internt i foreningen med midler fra Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir).

Prosjektet «Brobygging mellom foreldre og fosterforeldre» er utviklet av en mor og en fostermor som har

opplevd betydningen som samarbeid har hatt for deres felles barn. I tillegg til å sette i gang konkrete tiltak for å bidra til å bedre konfliktfylte forhold mellom viktige personer for fosterbarn, har prosjektet fokus på holdningsendring. Vi må komme forbi det vi oppfatter som en gjengs holdning om at det er vanskelig, og nesten umulig, å få til et samarbeid mellom foreldre og fosterforeldre.

Gjennom prosjektet har erfaringsformidlere, det vil si foreldre og fosterforeldre som har klart å få til et godt samarbeid seg imellom til barnets beste, gått på kurs. Disse flotte erfaringsformidlerne har et brennende engasjement og ønsker å gjøre en innsats i sitt fylke. Dette er personer som brenner for temaet samarbeid til fosterbarnets beste. Vi oppfordrer derfor foreldre, fosterforeldre og barnevernstjenester til å ta kontakt med Norsk Fosterhjemsforening for å få vite mer om hvor det finnes slike erfaringsformidlere, for å få vite mer om prosjektet, eller for å bli en del av det. Det kan være at det er noen foreldre eller fosterforeldre som selv har god erfaring om som kan tenke seg å være erfaringsformidlere i sitt fylke, men det kan også være at noen trenger hjelp til å få til et godt samarbeid. Vi tror også at det er mange saksbehandlere i barnevernstjenesten som kan trenge hjelp til å fremme samarbeid mellom foreldre og fosterforeldre, og til å bidra til den vanskelige situasjonen foreldre er i etter at deres barn har flyttet i fosterhjem. Ikke fordi de ikke vil, men fordi det kan være vanskelig å finne verktøy for dette viktige arbeidet.

Vi oppfordrer derfor foreldre, fosterforeldre og saksbehandlere til å send en e-post til prosjekt@fosterhjemsforening.no eller ta kontakt med sentralbordet.